

havde et bestemt Kriterium at gaa efter: Kan Manden bruges i Militærtjenesten, eller kan han det ikke. Og kunde han det ikke, saa kasseredes han og fik sin Invaliderende eller Understøttelse, hvad man nu vil kalde det. Først senere kom Invalidbegrebet ind i eller i Nærhed af vor civile Lovgivning.

Der var i Aarene omkring 1867 nedsat en stor Kommission til Undersøgelse af, hvilke Forholdsregler der skulde træffes til Gunst for de Foreninger, der tog sig af syge og svage, og i denne Kommission sad bl. a. en bekendt, meget human Læge, afdøde Overlæge Brandes ved Almindeligt Hospital. Overlæge Brandes sammen med daværende Direktør Rosenørn, der var Mindretal i Kommissionen, foreslog da, at der skulde oprettes en Invalidefond — dette Udtryk bruges — nær knyttet til Sygeforeningerne til Hjælp for langvarigt og uhelbredeligt syge. Saa først i 1898 kom Ordet Invaliditet ind i Civillovgivningen, og det kom ind paa en meget beskeden Maade i Ulykkesforsikringsloven af 1898; der staa Ordet Invaliditet nævnt, men kun i Parentes, og ved dette Ord menes en Arbejdsudygtighed af blivende Beskaffenhed; ogsaa her er Ordet relativt skarpt begrænset. I den store Invaliditets- og Alderdomsforsørgelseskommission, der sad fra 1903 til 1915, fremkom saa for første Gang det Ord, vi bruger her i Loven af 1921, Invaliderende, en Ydelse, der skulde gives til den, hvis Arbejdsevne var nedsat til en Trediedel, altsaa nogenlunde det samme, som vi har i Loven af 1921. I Loven af 1921 er det saaledes præciseret, at der ved Invaliditet forstås Nedsættelse af Erhvervsevnen til en Trediedel eller mindre. Det lyder, naar man læser denne korte bestemte Sætning, særdeles klart, men ved nærmere Betragtning er det langt fra klart, og i Tidsskriftet „Social Forsorg“ staa der en lille morsom Artikel af den første Retspræsident, Steincke — ja, han er jo for Resten Præsident endnu —, der viser dette. Han holdt en lille Indledningstale til sine Meddommere ved Rettens Aabning, og man vil af denne lille Tale se, at Sagen er langt mere indviklet. Hr. Steincke definerede Begrebet Invaliditet som en paa et kombineret medicinsk, juridisk og socialt Skøn beroende Tilstand. Altsaa, for at kunne afsige dette Skøn skal man i Virkeligheden beherske tre store omfattende Videnskaber, saa man vil kunne forstaa, at dette Skøn, denne Rettens Dom, maa være særdeles vanskelig at afsige. Men dertil kommer,

at hvor lærd end dette Skøn er, og hvor rigtigt det end kan være, at det maa bero paa et kombineret medicinsk, juridisk og socialt Skøn, er der dog glemt eet Skøn, og det et Skøn af aller vigtigste Art, nemlig det, jeg med et fremmed Ord vil kalde det „psykiske“ Skøn, Skønnet over Patientens eller Individets aandelige Habitus og Energi. Det er indlysende, i alt Fald er det fuldkommen indlysende for enhver Læge, at en Patients Arbejdsevne ikke alene afhænger af, hvad han fejler, men den afhænger i allerhøjeste Grad af den Energi, den Lyst, den Trang, han har til at blive rask og til at udrette noget her i Verden. Det er saaledes, at den Mand eller Kvinde, der er opfyldt af Energi og Trang til at udrette noget, kan overvinde uhyre mange Vanskeligheder ved sit Helbred. Ærede Medlemmer kender sikkert alle Folk, der lider af kronisk Sygdom og dog udretter et meget betydeligt Arbejde og ingenlunde er Invalid i Lovens Forstand, men paa den anden Side kender man ogsaa Folk, der er uden denne Energi og Arbejdslyst, og som hurtig giver efter — navnlig naar der ligger 800 Kr. og venter paa dem.

Hvis man gennemløber de Statistikker, som Invalideretten har udsendt, vil man straks blive opmærksom paa, at dette Spørgsmaal om Individets aandelige Habitus og Energi kommer til at spille en væsentlig Rolle. Jeg slaar ned paa den første Sygdom, der i denne Statistik er angivet som Invaliditetsaarsag, det er den Sygdom, der paa Latin kaldes Adipositas. Vedvarende Invaliderende har for denne Sygdom 69 Individder faaet; af disse 69 er de 66 Kvinder og de 3 Mænd. Hvad er det nu for en farlig Sydom, denne Adipositas? Ja, den staa oversat i Statistikken, det er det, vi kalder Fedtsyge eller abnorm Fedme. Denne Sygdom skyldes i det store Antal Tilfælde en Disposition, en Disposition, som mange Mennesker har, men som jo heldigvis et meget stort Antal Mennesker med Lethed overvinder, idet de trods denne Hemning udfører et meget stort og samfundsnyttigt Arbejde.

Vi kender saaledes Politikere indenfor alle Partier, der har denne Disposition, og de udretter dog hver paa sit Omraade et særdeles stort og nyttigt Arbejde. Det er jo ganske indlysende, at ved en Sygdom af denne Art er det ikke altid selve Sygdommens Art, men det er Patientens aandelige Habitus, der spiller en afgørende Rolle.

Og gaar man lidt længere ned i Statistikken, saa støder man paa en anden